

МСМІД (IMAS) 03.10

Перше видання
01 січня 2003 р.
Поправка 6, червень 2013 р.

Керівництво по закупівлі обладнання, пов'язаного з протимінною діяльністю

Директор,
Служба ООН з питань протимінної діяльності (UNMAS, ЮНМАС),
380 Madison Avenue, M11023
New York, NY 10017
USA

Email: mineaction@un.org
Телефон: (1 212) 963 1875
Факс: (1 212) 963 2498
Веб-сайт: www.mineactionstandards.org

Застереження

Цей документ є чинним з дати, позначеної на титульному аркуші. Оскільки Міжнародні стандарти з питань протимінної діяльності (МСПМД (IMAS)) підлягають регулярній перевірці та регулярному перегляду, користувачам слід звернутися з веб-сайтом проекту МСПМД (IMAS) за адресою: <http://www.mineactionstandards.org/>, для підтвердження статусу таких стандартів, або перевіряти їх на веб-сайті ЮНМАС за адресою: www.mineaction.org

Повідомлення про авторські права

Цей документ Організації Об'єднаних Націй є одним з Міжнародних стандартів з питань протимінної діяльності (МСПМД (IMAS)), і авторські права на нього застережено Організацією Об'єднаних Націй. Ані цей документ, ані витяги з нього не можуть відтворюватися, зберігатися або передаватися в жодній формі, або за допомогою будь-яких засобів, або з будь-якою іншою метою без попередньої письмової згоди Служби ЮНМАС, що діє від імені Організації Об'єднаних Націй.

Цей документ не призначено для продажу.

Директор
Служба ООН з питань протимінної діяльності (UNMAS, ЮНМАС)
380 Madison Avenue, M11023
New York, NY 10017
USA

Email: mineaction@un.org
Телефон: (1 212) 963 1875
Факс: (1 212) 963 2498

Зміст

Зміст.....	iii
Передмова	iv
Вступ	v
Керівництво щодо закупівлі обладнання, пов'язаного з протимінною діяльністю	6
1. Область застосування.....	6
2. Посилання	6
3. Терміни, визначення та скорочення.....	6
4. Ціль закупівель	6
5. Категорії технологій.....	6
5.1. Категорія А.....	6
5.2. Категорія В.....	7
5.3. Категорія С.....	7
6. Фактори, що впливають на закупівлі.....	7
6.1. Характер протимінної діяльності	7
6.2. Технологічний прогрес.....	7
6.3. Вимоги користувачів	7
6.4. Фінансування (мобілізація ресурсів).....	8
7. Учасники процесу закупівель.....	9
7.1. Спільнота користувачів.....	9
7.2. Донори	9
7.3. Дослідницькі організації і промислові підприємства.....	9
7.4. Збройні сили.....	9
7.5. Організація Об'єднаних Націй	10
7.6. Спонсор.....	10
7.7. Керівний комітет.....	10
8. Пріоритети і принципи.....	10
8.1. Функціональність.....	11
8.2. Рентабельність (Аналіз ефективності витрат).....	11
8.3. Надійність.....	11
8.4. Сфера застосування	11
8.5. Зручність у використанні	11
8.6. Передбачена можливість вдосконалення виробу.....	11
8.7. Розвиненість технології.....	11
9. Сфери відповідальності.....	11
9.1. Організація Об'єднаних Націй	11
9.2. Національний орган з питань протимінної діяльності (НОПМД).....	12
9.3. Організації з питань протимінної діяльності / Користувачі.....	12
9.4. Донори	12
9.5. Дослідницькі організації і промислові підприємства.....	12
Додаток А (Нормативний) Посилання	13
Додаток В (Інформативний) Технології для протимінної діяльності.....	14
Реєстр поправок.....	16

Передмова

Міжнародні стандарти для програм у сфері гуманітарного розмінування були вперше запропоновані робочими групами на міжнародній технічній конференції, яка проходила у Данії, у липні 1996 року. Були встановлені критерії для всіх аспектів процесу розмінування, рекомендовані стандарти й узгоджене нове універсальне визначення поняття «розмінування». Наприкінці 1996 року принципи, запропоновані у Данії, були розвинені робочою групою під керівництвом ООН і з'явилися «Міжнародні стандарти для проведення операцій з гуманітарного розмінування». Перше видання було опубліковане Службою Організації Об'єднаних Націй з питань протимінної діяльності (ЮНМАС) у березні 1997 року.

З того часу сфера застосування цих початкових стандартів була розширена з метою включення інших елементів протимінної діяльності та відображення змін, внесених до операційних процедур, практики і норм. Ці стандарти були перероблені і перейменовані на Міжнародні стандарти протимінної діяльності (МСПМД (IMAS)), а їх перше видання з'явилося у жовтні 2001 року.

Організація Об'єднаних Націй несе загальну відповідальність за створення умов і сприяння ефективному управлінню програмами протимінної діяльності, з розробкою і підтримкою стандартів включно. Тому Служба ЮНМАС є підрозділом у структурі Організації Об'єднаних Націй, що несе відповідальність за розробку і підтримку стандартів МСПМД (IMAS). Підготовка стандартів МСПМД (IMAS) здійснюється за підтримки Женевського міжнародного центру гуманітарного розмінування.

Робота з підготовки, огляду і перегляду стандартів МСПМД (IMAS) здійснюється технічними комітетами за підтримки міжнародних, урядових і неурядових організацій. Найновішу версію кожного стандарту, разом з інформацією про роботу технічних комітетів, можна знайти за посиланням <http://www.mineactionstandards.org/>. Окремі стандарти МСПМД (IMAS) переглядаються не рідше ніж раз на три роки для відображення змін, які мають місце у нормах і практиці протимінної діяльності, а також для введення цих змін до міжнародних правил і вимог.

Вступ

Програми протимінної діяльності протягом тривалого часу поклалися на методи, процедури та учбово-тренувальні заняття з розмінування вручну, які є повільними, неквапливими і трудомісткими. У багатьох ситуаціях підхід, що базується на розмінуванні вручну, може бути найбільш доцільним та ефективним способом виявлення та знешкодження мін та вибухонебезпечних залишків війни (ВЗВ), у тому числі боєприпасів, що не вибухнули. Тим не менш, все більше людей погоджуються, що більш широке застосування технологій може забезпечити проведення підготовки ґрунту та виявлення і знешкодження мін та ВЗВ (а також інших елементів протимінної діяльності) більш ефективно, дешево та швидко, та з меншим ризиком.

До недавніх пір закупівлі обладнання, пов'язаного з протимінною діяльністю, часто здійснювалися безсистемним та нескоординованим чином. Незмінно спостерігалось, що рідко складалися офіційні переліки потреб Користувача, рідко проводилися випробування або оцінка, проводилася обмежена попередня оцінка інвестицій, мінімальне планування процесу матеріально-технічного забезпечення, не було офіційного схвалення або затвердження та спостерігався обмежений узгоджений моніторинг ефективності в експлуатації.

Ціль стандартів «серії 03» полягає у забезпеченні створення єдиного міжнародного підходу до закупівлі обладнання, пов'язаного з протимінною діяльністю, та наданні рекомендацій щодо процедур і практик закупівель. Прийняття єдиного підходу може покращити міжнародну співпрацю та координацію, що має сприяти закупівлі кращого, безпечнішого та більш доступного обладнання.

Тільки із прийняттям цього єдиного підходу можливо досягти значних покращень у сфері міжнародної співпраці та координації, що може забезпечити значні переваги для спільноти, залученої до протимінної діяльності. Такий підхід не передбачає централізації закупівель. Дійсно, основна думка, що підтримується в усіх стандартах «серії 03», стосується потреби у заохоченні застосування децентралізованого підходу. Будь-який крок у процесі закупівель, що не додає значної цінності кінцевому продукту, слід виключити; цей стандарт МСПМД (IMAS) визначає усі процеси для забезпечення можливості прийняття зважених рішень.

Термін «закупівля» у цьому стандарті позначає процес дослідження, розробки, виробництва і придбання, що призводить до прийняття обладнання у якості придатного до використання у програмах протимінної діяльності, і продовжується із постачанням запчастин і постпроектних послуг впродовж усього терміну служби обладнання.

Керівництво щодо закупівлі обладнання, пов'язаного з протимінною діяльністю

1. Область застосування

У цьому стандарті встановлюються принципи і наводяться базова інформація та попередні рекомендації щодо вимог до застосування технологій та закупівель обладнання для виконання завдань і процесів виявлення мін та ВЗВ, у тому числі боєприпасів, що не вибухнули, та очищення (розмінування).

Більш докладну інформацію про процес закупівель, випробування та оцінку можна знайти у додатковій «серії 03» стандартів МСПМД (IMAS).

2. Посилання

Перелік нормативних і довідкових посилань наведений у Додатку А. Нормативні посилання являють собою важливі документи, на які зроблено посилання у цьому стандарті і які становлять частину положень цього стандарту.

3. Терміни, визначення та скорочення

Повний глосарій усіх термінів, визначень та скорочень, що використовуються у серії стандартів МСПМД (IMAS), наведений в IMAS 04.10.

У серії стандартів МСПМД (IMAS), слова 'shall' («має», «зобов'язаний»), 'should' («належить», «потрібно», «слід») і 'may' («може») використовуються для позначення бажаного ступеню забезпечення відповідності. Це вживання відповідає термінології, що використовується у стандартах і керівних принципах ISO:

- a) слово 'shall' («має», «зобов'язаний») використовується для зазначення вимог, методів або специфікацій, які повинні застосовуватися для того, щоб відповідати стандартові;
- b) слово 'should' («належить», «потрібно», «слід») використовується для зазначення бажаних вимог, методів або специфікацій; та
- c) слово 'may' («може») використовується для зазначення можливого методу або способу дії.

Термін «Національний орган з питань протимінної діяльності» (НОПМД) означає урядову агенцію, часто міжвідомчий комітет, в країні, враженій мінами, на яку покладено відповідальність за регулювання, управління і координування питань протимінної діяльності.

Примітка: За відсутності НОПМД може виявитися необхідним та доречним для ООН, або іншого визнаного міжнародного органу, взяти на себе кілька обов'язків або всі обов'язки, та виконання деяких або всіх функцій ЦЗР або, значно рідше, функції НОПМД.

4. Ціль закупівель

Ціль процесу закупівель полягає у тому, щоб надати Користувачу ефективне, належне та рентабельне обладнання.

5. Категорії технологій

У цьому стандарті визначено та розглянуто три загальні категорії технологій. Приклади цих трьох категорій технологій наведені у Додатку В.

5.1. Категорія А

Обладнання, вузли та деталі, які були повністю розроблені та оцінені і які можна закупити у вигляді готових виробів без значних модифікацій або змін.

5.2. Категорія В

Це технології, що були випробувані в ході програм демонстрації концепції, однак потребують удосконалення до початку виробництва.

5.3. Категорія С

Це технології, що можуть бути застосовані у протимінній діяльності, однак їх ще необхідно доробити, і вони ще не були офіційно продемонстровані.

6. Фактори, що впливають на закупівлі

6.1. Характер протимінної діяльності

Забруднення мінами та ВЗВ, у тому числі боєприпасами, що не вибухнули, становить лише частину сукупності проблем, з якими стикається країна під час війни та у період відновлення після конфлікту. Характер протимінної діяльності та інших категорій гуманітарної допомоги і допомоги з розвитку залежатиме від поточних умов: ситуації з безпекою, повноважень уряду, політичної волі та наявних ресурсів.

Закупівля належного та доступного обладнання потребує розуміння *форми* та масштабу протимінної діяльності на різних *етапах* після завершення конфлікту. Наприклад, обладнання для очищення від мін та ВЗВ, використання якого може бути доцільним у надзвичайних ситуаціях гуманітарного характеру, може бути недоцільним або занадто дорогим для використання у великомасштабних програмах розмінування у цілях розвитку. Деякі види обладнання можуть мати широку функціональність; інші можуть бути оптимізовані для виконання конкретного завдання у конкретній програмі протимінної діяльності.

6.2. Технологічний прогрес

Для підтримання попиту споживачів необхідне постійне покращення продукції шляхом вдосконалення на стадіях проектування та виробництва, поступового вдосконалення технологій або «перекомпонування» технологій в іншій формі. Це твердження не відповідає дійсності у сфері очищення від мін і ВЗВ, де технології не забезпечили будь-якого значного посилення потенціалу.

Для значних досягнень у створенні технологій потрібні значні інвестиції у науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи (НДДКР). При цьому віддається перевага обладнанню та продуктам, що мають великий ринок споживання та потенціал для отримання значних прибутків. Значні інвестиції також можуть бути необхідні з міркувань національної безпеки.

Таким чином, будь-які значні досягнення у створенні технологій, що будуть корисні для майбутнього обладнання для очищення від мін та ВЗВ, можуть походити з інших сфер наукових досліджень, у тому числі від спільноти, що займається військовими дослідженнями і розробками. Закупівлі обладнання, пов'язаного з протимінною діяльністю, повинні носити творчий характер і використовувати нові і, можливо, нетрадиційні технології для того, щоб досягти кардинальних змін у потенціалі.

6.3. Вимоги користувачів

У той час як науковий та технологічний прогрес, вірогідно, продовжить чинити ключовий вплив, політика і рішення щодо закупівель будуть і надалі визначатися у першу чергу потребами Користувачів, що будуть уточнюватися з урахуванням практичного досвіду та поступових вдосконалень у конструкції, матеріалах та процесі виробництва.

Вимоги користувачів будуть формуватися в результаті підтвердження та виявлення невідповідності або застарівання поточного обладнання. Вони також обумовлюватимуться новими програмами протимінної діяльності, новими або скоригованими принципами експлуатації, вдосконаленням процедур та постійною потребою у реалізації програм більш економічно та швидко, але без будь-якої шкоди для безпеки.

6.4. Фінансування (мобілізація ресурсів)

Чимало перспективних технологій не використовувалися через брак доступних коштів. Незважаючи на те, що ресурси можуть бути в наявності, досі не існує офіційного механізму, що зв'язував би джерела фінансування із технологічними можливостями, і навпаки. Донори очікують, що нові технології продемонструють значні покращення, порівняно із наявними методами.

Фінансування великих програм закупівлі обладнання, пов'язаного з протимінною діяльністю, становить особливу проблему. Витрати за термін служби основного обладнання (НДДКР, проектування, виробництво, випробування та оцінка, підготовка до експлуатації та передислокація, навчання та експлуатація, технічне обслуговування, ремонт та оновлення систем) можуть передбачати взяття на себе значних фінансових зобов'язань та піддавання ризику, які не можуть взяти на себе більшість НУО та компанії-підрядники, що займаються розмінуванням. Крім того, інвестиції у технології потребують прийняття довгострокових зобов'язань, а традиційні методи мобілізації ресурсів не забезпечують прийняття таких зобов'язань з боку донорів. Тому виникає потреба у виявленні нових механізмів, які б задовольнили потреби галузі, спільноти Користувачів та донорів.

Технологія є одним із ресурсів і, разом із іншими ресурсами (такими як інформація, людські навички і час), використання обладнання у програмах протимінної діяльності залежатиме від її рентабельності. Рентабельність є показником співвідношення між експлуатаційними характеристиками обладнання та загальним обсягом витрат за термін його служби. Вона також може виражатися як показник експлуатаційних можливостей, доданих за допомогою системи, порівняно із її витратами за термін служби і витратами конкуруючих систем. Країна, зачеплена мінними проблемами, та спільнота донорів повинні нести витрати на таку технологію і розраховують, що повний обсяг витрат буде встановлений на ранньому етапі.

Єдиний підхід до закупівель у спільноті, залученій до протимінної діяльності, може принести наступні переваги:

- a) прийняття єдиних, узгоджених рівнів продуктивності та безпеки;
- b) збір, архівування інформації про операційні процедури, випробування та оцінку і обмін такою інформацією;
- c) тісна співпраця, скорочення витрат та ризиків, пов'язаних з розробкою; і
- d) скорочення витрат на виробництво одиниці продукції, завдяки співпраці.

Тим не менш, існує ряд перешкод для загального прийняття технологічних стандартів. До них відносяться:

- e) реальні або передбачувані відмінності у національних і місцевих потребах і пріоритетах;
- f) нездатність задовольняти нові стандарти;
- g) небажання змінювати процедури для забезпечення відповідності стандартам, що насаджуються ззовні;
- h) для створення міжнародної організації або установи, що матиме повноваження і можливості для розробки, моніторингу та, за необхідності, внесення змін до стандартів, можуть знадобитися додаткові ресурси;
- i) передача інформації/обмін інформацією, що стосується питань національної безпеки або може мати значні наслідки комерційного характеру; і
- j) для спільних проектів – розподіл обсягу робіт, потенційних прибутків та ризиків між партнерами.

Для готовності розробляти і в подальшому приймати технологічні стандарти необхідна віра зацікавлених осіб у те, що загальна користь перевищує перешкоди, місцеві незручності та організаційні складнощі. Повинні бути спільна мета та розуміння того, що стандартизація забезпечить кращу, безпечнішу та більш рентабельну протимінну діяльність.

7. Учасники процесу закупівель

7.1. Спільнота користувачів

Спільнота *Користувачів* включає усіх осіб, організації, установи та приватні компанії, які у подальшому використовують обладнання у програмах протимінної діяльності. Наразі немає єдиного професійного органу, який би формулював спільну позицію спільноти Користувачів. Натомість, погляди є розрізненими і різноманітними, та здебільшого відображають особисту думку організацій на базі досвіду, отриманого в результаті реалізації окремих програм і географічних сценаріїв. Крім того, на погляди користувачів часто чинять домінуючий вплив поточні питання і проблеми, які потребують негайних (і іноді підручних) рішень. Така точка зору перешкоджає прийняттю більш довгострокових рішень, у тому числі використанню нових технологій та технологій, що розвиваються.

Підхід до закупівлі обладнання, запропонований у цьому стандарті, міг би допомогти сформуванню спільний та гармонізований погляд на проблему. Спільнота Користувачів має брати участь у складанні офіційного Переліку оперативних потреб (ПОП) та наступного Технічного завдання (ТЗ) для запропонованого рішення щодо обладнання.

7.2. Донори

Технологія є одним із ресурсів, і використання обладнання у протимінній діяльності залежатиме від її рентабельності.¹ Спільнота донорів зрештою повинна нести витрати на таку технологію. Вони очікуватимуть, що повний обсяг витрат буде встановлений на ранньому етапі та що ці витрати контролюватимуться впродовж усього терміну служби обладнання за допомогою стандартних процедур обліку витрат.

Погляди донорів будуть особливо важливими для програм закупівлі обладнання, що передбачають НДДКР з високим ступенем ризику. За обставин, коли розмір витрат є невизначеним, донори розраховуватимуть на проведення повної та офіційної оцінки ризиків. Згідно з підходом до закупівлі обладнання, запропонованим у цьому стандарті, донорів слід залучати до проектів закупівлі обладнання за найпершої нагоди, та слід надавати їм необхідну інформацію для прийняття інформованих рішень.

7.3. Дослідницькі організації і промислові підприємства

Дослідницькі організації і промислові підприємства почали брати більш активу участь у протимінній діяльності в результаті більшої інформованості громадськості, забезпеченої Конвенцією про заборону протипіхотних мін та ефективними програмами агітаційно-просвітницької роботи. Мотиви і цілі у галузі промисловості та у наукових колах можуть бути різними, але більшість розділяє спільне бачення та ціль: краще використовувати технології для підвищення продуктивності, доступності та безпечності. Процес, запропонований у цьому стандарті, направлений на залучення промислових підприємств і наукових кіл від самого початку проекту, стимулювання проведення цілеспрямованих НДДКР, результатом чого стане створення більш рентабельного обладнання із ширшою функціональністю.

7.4. Збройні сили

Збройні сили, що виконують обов'язки із забезпечення та підтримання миру, мають потенціал для того, щоб зробити значний внесок до багатьох аспектів протимінної діяльності. Підтримка з боку збройних сил не повинна обмежуватися очищенням від мін та ВЗВ, натомість вона також може включати навчання з питань Інформування про мінну небезпеку (ІМН), медичне забезпечення, транспорт, логістику, нагляд, моніторинг та перевірку. Дійсно, стратегічні цілі військових миротворчих сил та гуманітарних спільнот є взаємодоповнюючими, а ці дві спільноти несуть солідарну відповідальність за забезпечення того, щоб їх обладнання, процедури, процеси та стандарти були сумісними і усесторонніми.

¹ Рентабельність є показником співвідношення між експлуатаційними характеристиками обладнання та загальним обсягом витрат за термін його служби.

Збройні сили мають значні ресурси для НДДКР та для проведення випробувань та оцінки обладнання. У ряді країн проводиться робота, що фінансується військовими, з метою визначення технологій подвійного призначення, які можуть бути корисними як для гуманітарних організацій, так і для збройних сил, залучених до протимінної діяльності. Результати цієї роботи часто представляються Організації Об'єднаних Націй. Збройні сили виступають одним із основних учасників протимінної діяльності, і слід раціонально використовувати їх значні ресурси для сприяння реалізації програм закупівлі обладнання, пов'язаного з протимінною діяльністю.

7.5. Організація Об'єднаних Націй

У Резолюції «Про сприяння очищенню від мін», прийнятій на 52-й сесії, Генеральна Асамблея наголосила на «... важливій ролі Організації Об'єднаних Націй в ефективній координації процесу розвитку технологій». У програмному документі ООН щодо технологій протимінної діяльності роз'яснюється роль та сфера відповідальності організації, що включає обов'язок та мандат щодо забезпечення ефективної координації процесу розвитку технологій. Така координація передбачає опублікування політики (що має включати пріоритети та принципи інвестування у технології), зведеної інформації про міжнародні технічні стандарти та вимоги законодавства, «інформаційного центру» (для управління (підготовки, координації, поширення, розголошення, аналізу тощо) вимогами до обладнання, організації і проведення техніко-економічних обґрунтувань, та випробувань і оцінок обладнання), а також портфелю технологічних можливостей.

7.6. Спонсор

У кожного проекту із закупівлі обладнання має бути Спонсор. Спонсор призначає представника, який несе загальну відповідальність за формулювання оперативних потреб та координацію подальших заходів, у тому числі за офіційне «Схвалення» обладнання, якому віддається перевага. Що стосується потреб в обладнанні із обмеженим місцевим застосуванням, представником Спонсора, вірогідно, стане місцевий керівник проекту. Що стосується обладнання, що застосовується на національному рівні, представником Спонсора, вірогідно, стане керівник програми національного ЦЗР або його/її радник з технічних питань. Що стосується обладнання всесвітнього застосування, представником Спонсора, вірогідно, стане радник з технічних питань ЮНМАС або установи, що працює у взаємодії з ЮНМАС.

Обладнання може спочатку використовуватися на місцевому рівні, а згодом почати застосовуватися на національному і навіть міжнародному рівнях. У таких випадках обов'язки Спонсора змінюватимуться від місцевих до національних і до міжнародних.

7.7. Керівний комітет

Для великих проектів із закупівлі обладнання потрібно координувати багато аспектів. Така координація повинна забезпечуватися, головним чином, Керівним комітетом, збори якого повинні проводитися через регулярні проміжки часу. Як правило, Спонсор повинен призначати Голову, і повинні бути представлені усі зацікавлені сторони. Комітет повинен мати офіційний регламент, і йому можуть допомагати робочі групи і комісії, що займаються певними питаннями проекту, такими як стандартизація, ризик, документація і навчання.

Керівний комітет може бути створений в межах організації з питань протимінної діяльності для закупівлі обладнання виключно для такої організації, або він міг би складатися з представників ряду учасників у спільних підприємствах.

8. Пріоритети і принципи

Метою процесу закупівель є постачання ефективного, належного, рентабельного та безпечного обладнання для програм протимінної діяльності. Результат цього процесу залежатиме від трьох ключових факторів: потреб Користувачів, наявності технології та наявності фінансування. Узгодження цих трьох факторів здебільшого забезпечується проведенням офіційної попередньої оцінки інвестицій. Результат такої попередньої оцінки інвестицій залежатиме від критеріїв вибору та відносної важливості (або зважування) цих критеріїв. У програмному документі ООН щодо технологій протимінної діяльності рекомендується враховувати наступні основні принципи і пріоритети при зважуванні критеріїв.

8.1. Функціональність

Потенційні технології повинні задовольняти «основні» вимоги до обладнання, визначені у Технічному завданні. Наслідки невідповідності одній або більше «основним» вимогам повинні бути повністю оцінені та узгоджені спільнотою Користувачів та Спонсором обладнання.

8.2. Рентабельність (Аналіз ефективності витрат)

Рентабельність потенційно можливих технологій має бути повністю оцінена та порівняна із наявним обладнанням та методами розмінування вручну. Слід застосувати стандартні методи аналізу вартості для розрахунку витрат за термін служби. Слід розглянути можливість використання усіх відповідних інструментів оцінки витрат для визначення наслідків виділення невідновлюваних ресурсів в умовах наявності конкуруючих потреб в межах програми закупівлі обладнання.

Примітка: Забезпечення того, щоб технології були придатні для використання представниками обох статей, може призвести до зростання початкових витрат, з огляду на необхідність інвестувати у матеріально-технічну базу, індивідуальне спорядження та навчання для фахівців з розмінування жіночої статі, однак це матиме гарні соціальні наслідки, які у довгостроковій перспективі можуть зробити їх рентабельними.

8.3. Надійність

Потрібно визначити надійність, ремонтпридатність та довговічність потенційно можливих технологій, а також наявність запасних підсистем. Для більшості технологій протимінної діяльності суттєвими критеріями є міцність та ремонтпридатність.

8.4. Сфера застосування

В ідеальному варіанті, обладнання повинне мати широку сферу застосування. Обладнання, що використовується у великій кількості програм протимінної діяльності, матиме переваги «економії на масштабі», менших витрат на одиницю продукції, доступності, гарної ознайомленості, легкості навчання та довіри користувачів.

8.5. Зручність у використанні

Складні технології обумовлюють значне навантаження у плані навчання, якщо ці технології не будуть експлуатуватися спеціалістами, наприклад військами з підтримки миру. Першочергове значення повинно надаватися ергономічності та інтерфейсу «користувач – машина».

8.6. Передбачена можливість вдосконалення виробу

Гуманітарні потреби програм протимінної діяльності стимулюють раннє введення в дію нового обладнання. Таке обладнання у першу чергу має спиратися на існуючі технології, але, якщо є така можливість, вони мають бути розроблені із передбаченням можливості вдосконалення системи для повного використання потенціалу технологій, що розвиваються. Підхід, що спирається на передбачення можливості вдосконалення, має потенціал для подовження терміну служби (та підвищення рентабельності) обладнання і відстрочення застарівання. Передбачення можливості вдосконалення особливо підходить для розробок у сфері програмного забезпечення.

8.7. Розвиненість технології

Слід використовувати системи і підсистеми, основані на розвинених технологіях. В ідеальному варіанті такі технології повинні мати більш широке застосування, що включає інші види протимінної діяльності у військових, гуманітарних цілях та у цілях розвитку.

9. Сфери відповідальності

9.1. Організація Об'єднаних Націй

Організація Об'єднаних Націй, в межах наявних ресурсів, відповідає за:

- a) розробку стратегічної політики розвитку технологій протимінної діяльності;
- b) координацію між донорами, користувачами, спонсорами та розробниками;
- c) розробку пріоритетів та принципів ООН щодо інвестування у технології протимінної діяльності; і
- d) організацію і проведення техніко-економічних обґрунтувань.

9.2. Національний орган з питань протимінної діяльності (НОПМД)

НОПМД відповідає за:

- a) створення і підтримку національних стандартів, правил і процедур для закупівлі обладнання, пов'язаного з протимінною діяльністю. Такі процедури повинні бути узгоджені з МСПМД (IMAS) та іншими відповідними національними і міжнародними стандартами, правилами і вимогами; і
- b) вибір і акредитацію відповідних технологій протимінної діяльності, що є індивідуальними для їх національних умов і вимог.

9.3. Організації з питань протимінної діяльності / Користувачі

Організаціям з питань протимінної діяльності (Користувачам) слід:

- a) створити СОП/ПДОП, що забезпечать ефективну і результативну реалізацію проектів закупівлі у галузі протимінної діяльності;
- b) брати участь у розробці переліків оперативних потреб (ПОП) та технічних завдань (ТЗ); і
- c) співпрацювати з іншими Користувачами для забезпечення того, щоб відповідна інформація щодо використання певної технології була доступна усім учасникам.

9.4. Донори

Донорам слід:

- a) забезпечувати, щоб НДІДКР у сфері технологій протимінної діяльності, які вони фінансують, проводилися згідно з принципами і пріоритетами, встановленими ООН;
- b) забезпечувати проведення повних та офіційних оцінок ризику до початку здійснення інвестицій у НДІДКР; і
- c) забезпечувати, щоб дублювання зусиль між конкуруючими програмами НДІДКР було мінімальним.

9.5. Дослідницькі організації і промислові підприємства

Дослідницьким організаціям у галузі технологій протимінної діяльності та пов'язаним з ними промисловим підприємствам слід:

- a) взаємодіяти з програмами НДІДКР у подібних галузях технології (в рамках збереження комерційної таємниці); і
- b) намагатися створювати додаткові і цільові області досліджень, а не такі, що конкурують.

Додаток А (Нормативний) Посилання

Наступні нормативні документи містять положення, які шляхом посилання на них у цьому тексті, складають положення цієї частини стандарту. Що стосується датованих посилань, то подальші виправлення цих публікацій або їхні перегляди в даному контексті не застосовуються. Однак, сторонам угод, заснованих на цій частині стандарту, рекомендується розглянути можливість застосування найостанніших видань вказаних нижче нормативних документів. Що ж до недатованих посилань, то застосовується останнє видання нормативного документа, на який робиться посилання. Члени ISO та IEC ведуть реєстри чинних на цей час стандартів ISO або ЄС:

- a) МСПМД (IMAS) 04.10 Глосарій термінів, визначень та скорочень з питань протимінної діяльності;
- b) МСПМД (IMAS) 03.20 Процес закупівель;
- c) МСПМД (IMAS) 03.30 Керівництво з дослідження технологій, пов'язаних із протимінною діяльністю; і
- d) МСПМД (IMAS) 03.40 Випробування та оцінка обладнання, пов'язаного з протимінною діяльністю.

Слід використовувати найостанніші редакції/видання цих посилань. ЖМЦГР має копії усіх посилань, використаних у цьому стандарті. Реєстр найостанніших редакцій/видань стандартів, керівництв і посилань МСПМД (IMAS) ведеться ЖМЦГР, і з ним можна ознайомитися на веб-сайті МСПМД (IMAS) (<http://www.mineactionstandards.org/>). НОМПД, роботодавцям та іншим зацікавленим органам та установам слід отримати копії до початку програм протимінної діяльності.

Додаток В (Інформативний) Технології для протимінної діяльності

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ОСНОВНА СФЕРА	КАТЕГОРІЯ 'А'	КАТЕГОРІЯ 'В'	КАТЕГОРІЯ 'С'
		Обладнання, вузли та деталі, які були повністю розроблені та оцінені і які можна закупити у вигляді готових виробів без значних модифікацій або змін.	Технології, що були випробувані в ході програм демонстрації концепції, однак потребують удосконалення до початку виробництва.	Технології, що можуть бути застосовані у протимінній діяльності, однак їх ще необхідно доробити, і вони ще не були офіційно продемонстровані.
(a)	(b)	€	(€(e))	
1	Виявлення мін та ВЗВ (ближнє)	Щупи для виявлення мін Металошукачі Ручні інструменти Відеокамера	Вібруючі щупи Георадар Високочутливі металошукачі ІЧ система переднього огляду (FLIR) Програмне забезпечення обробки даних від датчиків Мультисенсорна система	ЯКР (NQR) (Ядерний квадрупольний резонанс) Виявлення слідів хімічних речовин (Спектрометрія рухливості іонів (IMS)) Гіпеспектральна камера ПЗ для злиття даних Мультисенсорна система, встановлена на БМ
2	Знешкодження мін та ВЗВ	Пластична вибухова речовина Кумулятивні заряди Хімічна піна Руйнування термітною (порошковою) сумішшю Термальний вплив (промисловим газом) Імітатори сигнатури Ударні ядра (EFP) Ураження балістичним диском	Підриг металевого снаряду Підриг рідкого снаряду Ініційоване лазером горіння Технології заморожування Місцева механічне втручання Сейсмічна вібрація	Неядерний електромагнітний імпульс Електрична дуга Високопотужне НВЧ-випромінювання Біологічна деструкція Хімічна деструкція Пучок заряджених частинок Ультразвукове випромінювання Звуковий удар
3	Механічні наземні системи «обробки»	Мінні трали важкого класу з великою глибиною занурення у ґрунт Легкі системи тралів Каткові трали Плужні трали Борони Екскаватори (з різними ковшами)	Горизонтальні трали Грохоти для просіювання ґрунту Системи подрібнення ґрунту Модифіковані дернорізи Модифіковані машини для видобутку торфу Технологія розробки відкритим способом	Роботизована агротехніка Робототехніка для розробки відкритим способом
4	Очищення від зелених насаджень	Спрей-дефоліант Ручні інструменти Міні-трали Косарки, встановлені на мінозахисних машинах Високопотужна електрокоса Екскаватор (з тралом)	Автоматичний розприскувач дефоліантів	
5	Маркування небезпечних районів	Системи глобального позиціонування Географічні інформаційні системи Наявні на місці матеріали Обгородження кілками	Фарби для ґрунту Пігменти для ґрунту «Незнімні» кілки/віхи	Системи попередження про вторгнення та охоронні сигналізації
6	Технічне обстеження		ГІС СУППМД	Повітряно-космічна система виявлення мінних полів та встановлення їх точних меж

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ОСНОВНА СФЕРА	КАТЕГОРІЯ 'А'	КАТЕГОРІЯ 'В'	КАТЕГОРІЯ 'С'
		Обладнання, вузли та деталі, які були повністю розроблені та оцінені і які можна закупити у вигляді готових виробів без значних модифікацій або	Технології, що були випробувані в ході програм демонстрації концепції, однак потребують удосконалення до початку виробництва.	Технології, що можуть бути застосовані у протиміній діяльності, однак їх ще необхідно доробити, і вони ще не були офіційно продемонстровані.
(a)	(b)	€	(€e)	
7	Індивідуальний захист і броня	Універсальні захисні забрала Захисні шоломи і захисні забрала військового зразка Бронежилет військового зразка Захисні окуляри Мінозахиснені машини	Мінозахиснені машини другого покоління Легкий бронежилет Вдосконалені захисні окуляри	

Реєстр поправок

Внесення поправок до МСПМД (IMAS)

Серія стандартів МСПМД (IMAS) підлягає офіційному перегляду на трирічній основі, проте це не виключає внесення поправок в межах цих трирічних періодів з причин операційної безпеки й ефективності або ж для редакційних цілей.

При внесенні поправок до цього МСПМД (IMAS) їм надається номер, вказується дата та наводиться загальна інформація про відповідну поправку (див. таблицю нижче). Поправка також буде вказана на титульній сторінці МСПМД (IMAS) шляхом її зазначення під датою видання і фразою «містить поправку номер(-у) 1 тощо».

Після завершення офіційного перегляду кожного МСПМД (IMAS) можуть випускатися нові видання. Поправки аж до самої дати нового видання будуть внесені до нового видання і таблиця реєстру поправок буде очищена. Після цього реєстрація поправок почнеться знову до того часу, поки не буде проведено новий перегляд.

Версіями МСПМД (IMAS) з найпізнішими поправками є версії, розміщені на веб-сайті МСПМД (IMAS) за адресою www.mineactionstandards.org.

Номер	Дата	Інформація про поправку
1	1 грудня 2004 р.	1. Зміни форматування. 2. Незначні зміни у редагуванні тексту. 3. Змінені терміни, визначення і скорочення, де це необхідно для забезпечення узгодження цього МСПМД (IMAS) із МСПМД (IMAS) 04.10.
2	23 липня 2005 р.	01. 1. Додаток В, визначення терміну «приймання» змінено для забезпечення узгодження із IMAS 04.10.
3	1 серпня 2006 р.	1. Незначні зміни/доповнення до першого і другого абзаців передмови. 2. Доданий термін «міни і ВЗВ ». 3. Пункт 6.1, зміни у першому реченні у зв'язку з видаленням терміну «загроза». 4. Пункти 7.5 і 9.1 d), замінено термін «укомплектований». 5. Додаток С, незначні зміни у тексті колонки (b).
4	1 березня 2010 р.	1. Оновлено адресу ЮНМАС 2. Оновлено визначення «НОПМД». 3. Видалено Додаток В і перейменовано Додаток С на В. Також оновлені посилання на Додатки. 4. Незначні зміни для забезпечення питань вивільнення земель, гендерних питань та питань, що стосуються касетних боєприпасів.
5	01 серпня 2012 р.	1. Поправки до Пункту 7.3 Конвенція про заборону протипіхотних мін (КЗППМ) щодо Оттавської конвенції. Посилання на Міжнародну програму випробування і оцінки (ІТЕР) видалено. 2. Додання термального (за допомогою промислового газу) впливу до поточних технологій. 3. Переглянуто щодо впливу розвитку МТКБ. 4. Незначні типографські поправки.
6	01 червня 2013 р.	1. Переглянуто щодо впливу нового МСПМД (IMAS) щодо вивільнення земель. 2. Номер поправки включений до заголовка і колонтитулу.